

Використання 40% екологічно чистої сталі додасть лише €57 до ціни електромобіля

Це менше вартості нового автомобільного килимка

Використання “зеленої” сталі у виробництві автомобілів є абсолютно доступним. Так, використання 40% “зеленої” сталі у нових автомобілях до 2030 року додасть лише €57 до ціни електромобіля з акумуляторною батареєю (BEV), до 2035 року це надбавка зменшиться до €49, а до 2040 року – становитиме лише €8.

Такі висновки зробила Європейська федерація транспорту та довкілля (The European Federation for Transport and Environment – скорочено Transport & Environment або T&E), спираючись на власний аналіз та результати дослідження консалтингової компанії Ricardo.

Фахівці розповідають, що оскільки автомобільна промисловість переходить на електричні автомобілі, увага до скорочення викидів перемістилася з вихлопної труби на виробничий процес.

Вони наводять такі цифри:

- до 2030 року виробничі викиди становитимуть близько 60% від загального обсягу викидів електромобілів протягом його життєвого циклу;
- на сталь припадатиме від 16% до 27% цих викидів.

Відповідно до висновків T&E, “зелена” сталь пропонує значні кліматичні переваги з мінімальним збільшенням витрат. Вона виробляється з використанням “зеленого” водню, процесів прямої електрифікації або переробленої сталі.

За даними експертів, автомобільний сектор споживає близько 17% сталі в ЄС і може стимулювати попит на екологічно чисту сталь. Вони впевнені, що автомобілі, особливо моделі преміумкласу, покривають короткострокові витрати, пов’язані з більш екологічним виробництвом сталі.

Очікується, що до 2030 року в Європі буде вироблено 172 млн тонн екологічно чистої сталі, що значно перевищить прогнозований попит автомобільного сектору у 21 млн тонн. Навіть якщо використання автомобільної сталі залишиться на рівні 2022 року (35,7 млн тонн), “зеленої” сталі буде більш ніж достатньо.

Переваги для клімату

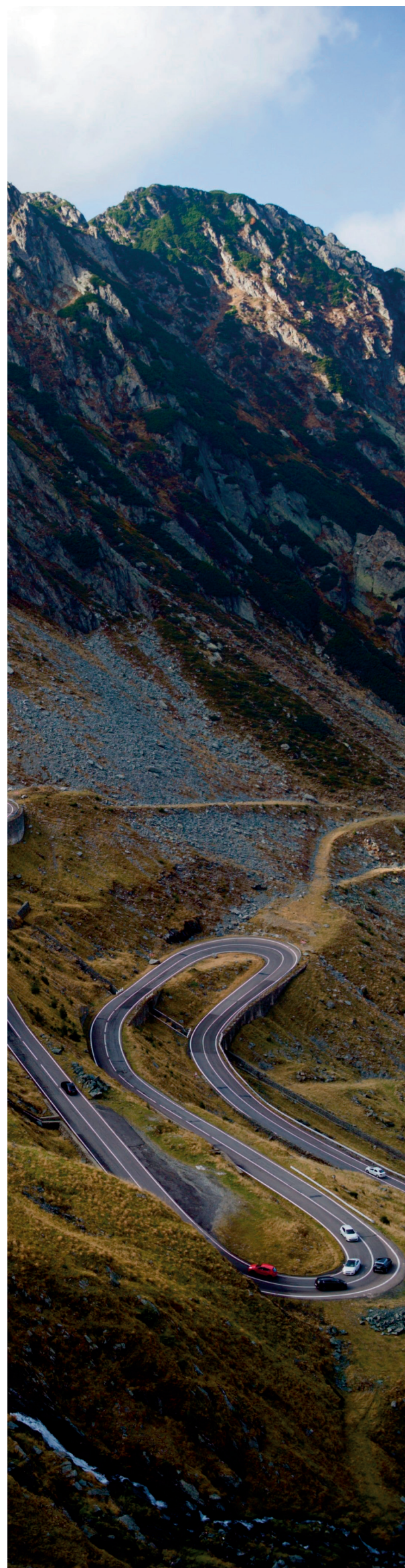
У T&E впевнені, що перехід на екологічно чисту сталь може значно скоротити викиди CO₂ від виробництва автомобілів. Так, використання 40% екологічно чистої сталі до 2030 року може скоротити викиди CO₂ на 6,9 млн тонн, що еквівалентно річним викидам 3,5 млн автомобілів, які працюють на викопному паливі.

До 2040 року використання 100% екологічно чистої сталі може скоротити викиди на стільки ж, скільки вилучення з доріг 8,1 млн автомобілів з двигунами внутрішнього згоряння. Це підкреслює величезний кліматичний потенціал “зеленої” сталі, оскільки виробники прагнуть скоротити викиди та досягти чистого нуля.

Фахівці T&E підсумували, що перехід на екологічно чисту сталь у виробництві автомобілів пропонує практичний і економічно ефективний спосіб зменшити викиди вуглецю в автомобільному секторі. А оскільки до 2030 року заплановано значне виробництво “зеленої” сталі та мінімальне зростання витрат для споживачів, цей перехід є здійсненним і необхідним для досягнення кліматичних цілей.

Водночас спеціалісти федерації зазначили, що для успіху “зеленої” сталі необхідна політична підтримка й наступні кроки: 1. Чітко визначити екологічну сталь: створити загальноєвропейське визначення екологічної сталі, узгоджене з визначенням сталі з майже нульовими викидами Міжнародного енергетичного агентства (МЕА). 2. Встановити обов’язки щодо використання: вимагати від автовиробників використовувати в нових автомобілях більшу кількість екологічно чистої сталі: 40% до 2030 року, 75% до 2035 року та 100% до 2040 року. 3. Покращити якість переробленого сталевих брухту за допомогою заходів у переглянутому регламенті ELV: встановити обов’язкові вимоги до якості переробленої сталі, щоб вона відповідала стандартам автомобільного класу, забезпечуючи можливість використання більшої кількості переробленої сталі у виробництві автомобілів.

Джерело: transportenvironment.org

Нереальні терміни та тиск на підприємства: що не так з новим законом про НДТМ

Фахівці окреслили фактори, які можуть поставити під питання успішність проведення реформи промзабруднення в Україні

Прийняття 16 липня Верховною Радою України законопроєкту №11355 “Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення”, викликало значну кількість обговорень серед експертів та активістів. Поряд із захопленими відгуками про те, що багаторічний період підготовки закону про промислове забруднення нарешті закінчився, прозвучали також критичні зауваження та попередження від екологів та промисловців.

Тут зібрано та проаналізовано думки фахівців, які вони оприлюднювали у соцмережах. В результаті маємо 3 критичних застереження щодо закону про екомодернізацію українських підприємств:

1. Нереальні терміни, передбачені документом на екомодернізацію підприємств

Нагадаємо, що законопроєкт про промислове забруднення передбачає 7 років для впровадження найкращих доступних технологій та методів управління (НДТМ) на існуючих підприємствах, а також термін у 10 років для виведення застарілих установок із експлуатації.

Ще наприкінці травня Європейська Бізнес Асоціація звернулася до українських народних обранців із проханням відстрочити імплементацію європейського природоохоронного законодавства у сфері промислового забруднення.

У ЄБА пропонували скасувати часові обмеження в 7 років для впровадження НДТМ на існуючих підприємствах, а також збільшити відповідний можливий кінцевий строк для виведення установок із експлуатації до 15 років.

Вони аргументували свою позицію тим, що при встановленні термінів переходу на нові екологічні стандарти необхідно враховувати як фінансову спроможність бізнесів модернізувати виробництво під час війни без фінансової допомоги від держави та ЄС, так і необхідність вирішення соціально-економічних проблем, що можуть виникнути при зупинці містоутворюючих підприємств.

Генеральний директор “Центру Екології та Розвитку Нових технологій” Владислав Антипов доречно нагадує: “Навіть у стабільній та заможній Європі перехід на НДТМ здійснювався понад 20 років. У деяких країнах він ще навіть не завершився. Тому для певних українських підприємств строк у 7 років не виглядає реалістичним станом на зараз”.

Голова Ради Федерації роботодавців України Дмитро Олійник взагалі назвав законопроєкт №11355 “бомбою сповільненої дії під українськими заводами”. Він наголосив, що цей закон міг бути “на 100% підтриманий бізнесом та місцевими громадами, якби не одне суттєве АЛЕ – для екологічної модернізації української промисловості нардепи передбачили набагато менше часу, ніж є навіть у ЄС”.

“Йдеться передусім про частину 5 статті 29 нового закону. Вона дає так званий «дозвіл смерті» – дозволяє працювати на установці без необхідності її модернізації строком до 10 років, але з зобов’язанням цю установку потім просто закрити”, – поточнив Дмитро Олійник.

Експерт попередив, що “цілі галузі української економіки, які за 10 років не зможуть побудувати з нуля нове виробництво, яке буде відповідати нормам ЄС, повинні будуть закритися”.

“Ще раз: в умовах війни, абсолютної невизначеності і відсутності будь-якого фінансування, бізнесу пропонують взяти зобов’язання за 10 років повністю перебудувати агрегати. Або – закрити”, – обурився голова Ради ФРУ.

2. Шалений економічний тиск на підприємства

Одним із головних зауважень експертів, як уже видно з попередніх коментарів є те, що вітчизняні підприємства будуть зобов’язані провести значну кількість підготовчих дій та інвестицій для отримання інтегрованого дозволу до жовтня 2028 року. Така необхідність може стати серйозним тягарем для бізнесу, особливо в умовах війни, коли фінансові ресурси обмежені, а економічна стабільність під питанням. На думку експертів, така вимога може призвести до закриття частини підприємств та колапсу в дозвільній системі.

Так, Дмитро Олійник впевнений, що крім гасел та рамкових норм, законопроєкт взагалі не має жодної конкретики.

“Неясно, де, на яких умовах та коли український бізнес зможе отримати доступ до фінансування – наприклад, у формі кредитування, державної підтримки чи грантів, необхідних для будівництва нових сучасних потужностей”, – говорить він.

ЕкоПолітика поцікавилася у фахівців Міндовкілля, які міркування є щодо можливих значних витрат на впровадження найкращих доступних технологій та методів управління українськими підприємствами. У відомстві зазначили, що “законопроєктом передбачені тривалі періоди до набрання чинності нових правил, які дозволять багатьом підприємствам впровадити нові технології в рамках звичайних циклів модернізації свого технічного обладнання”.

У міністерстві також розповіли про передбачену законопроєктом можливість надання пільги при ввезенні в Україну нового устаткування, обладнання, комплектуючих до них та матеріалів, які не виробляються в Україні, згідно з вимогами податкового та митного законодавства, для впровадження операторами установок НДТМ.

Також у Міндовкілля пообіцяли надалі розробити концепцію державної цільової програми підтримки підприємств, що впроваджують найкращі доступні технології та методи управління, а також продовжити працювати над пошуком можливостей для залучення інших ресурсів, щоб зробити нові технології доступними.

Водночас Ольга Семків, директор проєкту зі сталого розвитку ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», у коментарі для ЕкоПолітики зазначила, що одним із основних ризиків при проведенні реформи промислового забруднення є фінансові обмеження, зокрема потребу у значних обсягах капітальних інвестицій протягом до-

сить короткого періоду часу.

З нею погоджується Владислав Антипов:

“Також великим питанням залишається фінансування масштабних екологічних проєктів, які треба реалізувати для переходу на НДТМ. Зараз багато українських галузей працюють або на межі рентабельності, або навіть “в мінус”. Підприємства не мають власних коштів для таких масштабних інвестицій, а залучити іноземне фінансування для заводу, над яким щодня літають ракети, просто неможливо”.

Експерт зазначив, що тільки для гірничо-металургійного комплексу перехід на НДТМ оцінюється від \$5 до \$10 млрд.

3. Невідповідність реаліям воєнного стану

Фахівці констатують, що законопроєкт абсолютно не враховує можливі строки припинення воєнного стану в Україні, що ставить під загрозу виконання його норм у встановлений термін. Вони пропонують відтермінувати набрання чинності закону до моменту завершення воєнного стану, оскільки ніхто не може передбачити, коли це станеться.

Президентка Асоціації професіоналів довіклля Людмила Циганок від імені всіх фахівців РАЕВ висловила занепокоєння щодо того, що у текст законопроєкту №11355 включили чіткі дедлайни без врахування поправок на закінчення війни.

“Можливо, в нас народні депутати знають, коли закінчиться війна, але це досить дивно виглядає. Тобто, ми закриваємо очі на всю ситуацію, яка є довкола, і виглядає це досить відірвано від реальності”, – сказала вона.

Ольга Семків зазначила, що постійні обстріли інфраструктури та промислових підприємств також становлять серйозну загрозу для проведення екомодернізації підприємств та реалізації положень нового закону про промислове забруднення:

“Адже для стратегічного планування, яке є обов’язковим елементом розроблення обґрунтованих документів для отримання інтегрованого дозволу, відсутність можливості планувати на довгостроковий період може відіграти критичну роль при впровадженні положень Закону”, – впевнена вона. Дмитро Олійник констатував: “Неясно також, як вести це будівництво – під час воєнних дій, відключення електроенергії та її шаленої вартості, а також щоденних «прильотів» на виробничі майданчики”.

Тут наведено тільки 3 головних застереження щодо впровадження нового євроінтеграційного законопроєкту №11355 “Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення”. Але є ще ряд факторів ризику, які можуть мати дуже відчутний вплив на проведення реформи промзабруднення в Україні.

Нагадаємо, 16 липня Верховна Рада ухвалила проєкт Закону №11355 “Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення”. “За” проголосувало 256 народних обранців.

Джерело: ecopolitic

Кабмін імплементував європейський регламент REACH щодо безпечності хімічної продукції

Ухвалений документ стане важливим елементом нової національної системи управління хімічною продукцією, побудованої за європейськими стандартами

Уряд схвалив технічний регламент щодо безпечності хімічної продукції, який імплементує норми європейського регламенту REACH.

Відповідне повідомлення з'явилося на сайті Кабінету Міністрів України. REACH (Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals) — регламент ЄС про хімічні речовини та їх безпечне використання (ЄС 1907/2006). Він стосується реєстрації, оцінки, надання дозволів і заборон використання хімічних субстанцій.

Це другий із двох основних технічних регламентів ЄС, імплементований в Україні. Його ключовою вимогою є обов'язкова реєстрація всіх хімічних речовин, що виробляються, імпортуються та надаються на ринку в Україні в обсягах понад 1 тону на рік.

Процес реєстрації складається з декількох етапів, кожен з яких детально регулюється. Реєстрація забезпечує створення бази даних, яка містить інформацію про властивості, ризики та безпечне використання хімічних речовин. Ця інформація надається до Міндовкілля, яке використовує її для оцінки ризиків і розробки заходів з управління цими ризиками.

“Дуже важливо, що норми Технічного регламенту застосовуються до всіх хімічних речовин: не лише до тих, що використовуються в промислових процесах, а й до тих, що використовуються у повсякденному житті. Наприклад, у засобах для чищення, фарбах, а також у таких предметах, як одяг, меблі та електроприлади. У довгостроковій перспективі найбільш небезпечні хімічні речовини мають бути замінені безпечнішими”, — зазначила заступник Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Олена Крамаренко.

Як повідомлялося, 18 жовтня 2022 року Верховна Рада України прийняла за основу урядовий законопроект №8037 “Про хімічну безпеку та управління хімічною продукцією”. У Міндовкілля нагадали, що у грудні 2022 року в Україні прийняли рамковий євроінтеграційний документ — Закон “Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією”. Він є базисом для побудови національної системи управління хімічними речовинами за європейським зразком.

Джерело: ecopolitic

У Британії кількох кліматичних активістів засудили до п'яти років в'язниці

У Великій Британії п'ятеро кліматичних активістів засуджені до п'яти років ув'язнення за планування акції протесту, що спричинила затори та заблокувала рух на одній із ключових автомагістралей у Лондоні.

«П'ятьох кліматичних активістів, які планували акцію протесту, що спричинила затори та заблокувала рух упродовж чотирьох днів на головному шосе, що оточує Лондон, засудили до п'яти років ув'язнення», — йдеться у повідомленні.

За словами представників групи активістів «Just Stop Oil», яка влаштувала демонстрацію, ці вироки стали найсуворішими в історії Англії, винесеними судом за мирний протест.

Зокрема, був засуджений 58-річний Роджер Галлам, співзасновник організації Just Stop Oil та групи Extinction Rebellion. Він отримав п'ять років в'язниці. Суддя назвав Галлама «теоретиком» та «ідейною людиною», яка перебувала на «вищому рівні змови».

38-річний Деніел Шоу, 58-річна Луїза Ланкастер, 35-річна Люсія Віттакер де Абреу, а також 22-річна Крессіда Гетін отримали чотирирічні терміни.

Організація Just Stop Oil назвала ці вироки «непристойним збоченням правосуддя... лише за присутність на дзвінку у Zoom».

П'ятеро активістів були визнані винними у змові з метою порушення громадського поряд-

ку, коли вони за допомогою відеодзвінка домовилися про те, що десятки протестувальників перелізуть через паркани на трасі M25, щоб привернути увагу до своєї програми та змусити уряд не затверджувати нові нафтові, газові або вугільні проєкти.

Як зазначається, журналіст The Sun, який удав, що зацікавлений приєднатися до протесту, надав записи відеодзвінка поліції.

Прокурори заявили, що 45 осіб перекрили трасу на 120 годин, що зачепило понад 700 тисяч водіїв. Охорона порядку обійшлася у £1,1 мільйона (\$1,4 мільйона), а економічні збитки оцінюють у £765 тисяч фунтів (\$990 тисяч).

До цього вироку найтривалішим вироком за мирний протест у Британії був трирічний термін, який отримав Морган Троуланд за те, що у жовтні 2022 року піднявся на міст королеви Єлизавети II через Темзу, щоб повісити банер.

Як повідомлялося, 20 червня двоє людей були затримані після того, як кліматичні активісти кампанії Just Stop Oil облили кілька приватних літаків помаранчевою фарбою в аеропорту Станстед поблизу Лондона.

Раніше 19 червня двоє екоактивістів Just Stop Oil розпилили на частину доісторичної британської пам'ятки Стоунхендж помаранчевий порошок.

Джерело: apnews.com

Швейцарські інженери розробили дрон PercHug, який здатен сідати на дерева, як кажан

Дослідники з Федеральної політехнічної школи Лозанни (EPFL) у Швейцарії розробили PercHug — легкий дрон вагою всього 550 грамів. На відміну від традиційних БПЛА, які потребують злітно-посадкової смуги для посадки, PercHug використовує шарнірні крила, які можуть бути як жорсткими для польоту, так і гнучкими, щоб чіплятися за опори, такі як дерева і стовпи.

Цю унікальну здатність науковці запозичили у кажанів та сов. Під час розробки концепції та перших успішних прототипів інженери черпали натхнення в природі.

«Загнутий ніс» дрона дозволяє йому автоматично приймати вертикальне положення при виявленні перешкоди. Коли PercHug контактує з перешкодою, натяжний трос послаблюється, активуючи пружинний механізм, який розгортає крила навколо опори.

Ця конструкція усуває потребу в традиційному шасі, роблячи дрон легшим і збільшуючи його потенційне корисне навантаження і дальність польоту.

Як це працює на практиці

Під час випробувань PercHug показав 73% успішних посадок на дерева і стовпи після короткого періоду планування. Однак розробники визнають, що показник успішності приземлення потребує покращення, перш ніж дрон можна буде надійно використовувати для встановлення дорогого обладнання, такого як датчики і камери.

Наразі PercHug — це планер, який запускається вручну і не має системи управління. Майбутні розробки включатимуть додавання електронної системи пілотування і навігації, датчиків контролю і механізму для самостійного відриву від опор для продовження польоту.

Потенційні сфери застосування PercHug включають моніторинг довкілля, інспекцію інфраструктури та рятувальні операції у важкодоступних районах.

Джерело: The Verge

Додаток 2

до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

Дата:

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля не зазначається суб'єктом господарювання)

Реєстраційний номер 9085

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, для паперової версії зазначається суб'єктом господарювання)

ПОВІДОМЛЕННЯ

про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИЙ ЦЕНТР»

СЛАВУТИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ 32631821

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)

інформує про намір провадити плановану діяльність та оцінку її впливу на довкілля.

1. Інформація про суб'єкта господарювання.
Україна, 07101, Київська обл., місто Славутич(з), Київський квартал, будинок 14
(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи.
Планована діяльність, її характеристика.
Реконструкція Полігону твердих побутових відходів, нежитлової будівлі адміністративно-побутового корпусу для розміщення полігону-комплексу управління відходами, що не є небезпечними за адресою: Чернігівська область, Чернігівський район, Любецька територіальна громада комплекс будівель та споруд №1, будинок 1.
Планована діяльність передбачає:
будівництво ділянки сортування відходів потужністю до 50 т/добу; будівництво ділянки компостування біовідходів потужністю до 5 тис. тон на рік, на площі 2526 м²; будівництво контрольно-пропускного пункту з ваговою; будівництво модульної установки очищення фільтрату на базі технології зворотнього осмосу потужністю до 40 м³ на добу; будівництво заправного модулю (дизельне паливо); будівництво факельної установки для спалювання біогазу; будівництво спостережних свердловин; реконструкцію дезінфекційного бар'єру; реконструкцію виробничої зони полігону.

Технічна альтернатива 1.
Технічна альтернатива 1. Реконструкція Полігону твердих побутових відходів, нежитлової будівлі адміністративно-побутового корпусу для розміщення полігону-комплексу управління відходами, що не є небезпечними за адресою: Чернігівська область, Чернігівський район, Любецька територіальна громада комплекс будівель та споруд №1, будинок 1.
Планована діяльність передбачає:
будівництво ділянки сортування відходів потужністю до 50 т/добу; будівництво ділянки компостування біовідходів потужністю до 5 тис. тон на рік, на площі 2526 м²; будівництво контрольно-пропускного пункту з ваговою; будівництво заправного модулю (дизельне паливо); будівництво факельної установки для спалювання біогазу; будівництво спостережних свердловин; реконструкцію дезінфекційного бар'єру; реконструкцію виробничої зони полігону; будівництво модульної установки очищення фільтрату на базі технології зворотнього осмосу потужністю до 40 м³ на добу.

Технічна альтернатива 2.
Технічна альтернатива 2. Реконструкція Полігону твердих побутових відходів, нежитлової будівлі адміністративно-побутового корпусу для розміщення полігону-комплексу управління відходами, що не є небезпечними за адресою: Чернігівська область, Чернігівський район, Любецька територіальна громада комплекс будівель та споруд №1, будинок 1.
Планована діяльність передбачає:
будівництво ділянки сортування відходів потужністю до 50 т/добу; будівництво ділянки компостування біовідходів потужністю до 5 тис. тон на рік, на площі 2526 м²; будівництво контрольно-пропускного пункту з ваговою; будівництво заправного модулю (дизельне паливо); реконструкцію дезінфекційного бар'єру; реконструкцію виробничої зони полігону; будівництво системи очищення фільтрату з використанням технології коагуляції і флокуляції

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.
Чернігівська обл. Чернігівський р-н Чернігівська обл., Чернігівський р-н, Любецька територіальна громада (тг.Любецька), Комплекс будівель та споруд №1, будинок 1. Кадастровий номер: 7424485600:09:001:0050

3.1 Територіальні громади, які можуть зазнати впливу планованої діяльності.
Чернігівська обл., Чернігівський р-н, Любецька територіальна громада Чернігівська область, Чернігівський район, Михайло-Коцюбинська територіальна громада

Київська обл., Вишгородський район, Славутицька міська громада

Місце провадження планованої діяльності:
територіальна альтернатива 1.
Чернігівська обл. Чернігівський р-н.
Чернігівська обл., Чернігівський р-н, Любецька територіальна громада (тг. Любецька), Комплекс будівель та споруд №1, будинок 1. Кадастровий номер: 7424485600:09:001:0050

Місце провадження планованої діяльності:
територіальна альтернатива 2.
Чернігівська обл. Чернігівський р-н.
Територіальна альтернатива 2 не розглядається, оскільки планована діяльність здійснюється в межах земельної ділянки, яка відведена у постійне користування Комунальному підприємству «Житлово-комунальний центр» Славутицької міської ради під «Полігон твердих побутових відходів, нежитлова будівля адміністративно – побутового корпусу»

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності.
Реалізація планованої діяльності буде сприяти покращенню екологічного стану та санітарно-епідеміологічних стану території та умов проживання населення, через забезпечення управління відходами відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами». Планована діяльність матиме довгостроковий позитивний вплив на соціально-економічне середовище.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності
(потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо).
Полігон ТПВ, перебуває у комунальній власності Славутицької міської територіальної громади, експлуатується КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИЙ ЦЕНТР» СЛАВУТИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ Полігон ТПВ введений в експлуатацію у 1991 році.
Планованою діяльністю передбачається реконструкція існуючого полігону ТПВ в полігон-комплекс управління відходами, що не є небезпечними. Загальна площа існуючого полігонутвердих побутових відходів складає 8,7 га, з них під зоною складування ТПВ зайнято 5,7 га.
Планована діяльність передбачає: -будівництво ділянки сортування відходів потужністю до 50 т/ добу; -будівництво ділянки компостування біовідходів потужністю до 5 тис. тон на рік, на площі 2526 м²; -будівництво контрольно-пропускного пункту з ваговою; -будівництво модульної установки очищення фільтрату на базі технології зворотнього осмосу потужністю до 40 м³ на добу; -будівництво заправного модулю (дизельне паливо 5 м³); -будівництво факельної установки для спалювання біогазу; будівництво трьох спостережних свердловин; -реконструкцію дезінфекційного бар'єру в автоматичну мийку коліс та днища машин з дезінфікуючим розчином; -реконструкцію виробничої зони полігону.
Розрахунковий термін експлуатації полігону в складі полігон-комплекс управління відходами, що не є небезпечними, після реконструкції - 35 років.
Проектна потужність полігону в складі полігон-комплекс управління відходами, що не є небезпечними, після реконструкції – 420 тис. м³/ 335тис. т. Режим роботи полігону-комплексу управління відходами 365 днів на рік.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами: щодо технічної альтернативи 1.
щодо технічної альтернативи 1 -забезпечення експлуатації полігону-комплексу управління відходами, що не є небезпечними відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами», діючих правил та норм; -здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відповідно до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря», діючих правил та норм; -забезпечення дотримання

розміру санітарно-захисної зони відповідно до вимог чинного законодавства; -дотримання правил пожежної та техногенної безпеки відповідно до вимог чинного законодавства; -забезпечення вимог: ДБН В.2.4-2-2005; Правила експлуатації полігонів побутових відходів; наказ Мінрегіонбуду від 20.08.2012 № 421 «МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ із збирання, утилізації та знешкодження фільтрату полігонів побутових відходів»; ГБН В.2.2-35077234-001:2011 «ПІДПРИЄМСТВА СОРТУВАННЯ ТА ПЕРЕРОБЛЕННЯ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ»; -дотримання меж землевідводу.

щодо технічної альтернативи 2.

щодо технічної альтернативи 2 -забезпечення експлуатації полігону-комплексу управління відходами, що не є небезпечними відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами», діючих правил та норм; -здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відповідно до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря», діючих правил та норм; -забезпечення дотримання розміру санітарно-захисної зони відповідно до вимог чинного законодавства; -дотримання правил пожежної та техногенної безпеки відповідно до вимог чинного законодавства; -забезпечення вимог ДБН В.2.4-2-2005, Правил експлуатації полігонів побутових відходів затверджених Міністерством ЖКГ від 01.12.2010 N 435; -дотримання меж землевідводу.

щодо територіальної альтернативи 1.

щодо територіальної альтернативи 1 -територіальні обмеження, визначені межами та умовами земельного відводу; -забезпечення розміру санітарно-захисної зони для планованої діяльності.

щодо територіальної альтернативи 2.

щодо територіальної альтернативи 2 Не розглядається, дивись п.3.

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

щодо технічної альтернативи 1 Заходи з еколого-інженерної підготовки і захисту території виконуються згідно вимог: ДБН В.2.4-2-2005, Проекту Наказу Міндовкілля «Правила технічної експлуатації полігонів, припинення експлуатації, рекультивації та догляду за полігонами після припинення їх експлуатації»

щодо технічної альтернативи 2.

щодо технічної альтернативи 2 Заходи з еколого-інженерної підготовки і захисту території виконуються згідно вимог: ДБН В.2.4-2-2005, Проекту Наказу Міндовкілля «Правила технічної експлуатації полігонів, припинення експлуатації, рекультивації та догляду за полігонами після припинення їх експлуатації»

щодо територіальної альтернативи 1.

щодо територіальної альтернативи 1 Захист прилеглої території від забруднення відходами при експлуатації полігону-комплексу управління відходами, що не є небезпечними

щодо територіальної альтернативи 2.

щодо територіальної альтернативи 2 Не розглядається, дивись п.3.

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:

щодо технічної альтернативи 1.

щодо технічної альтернативи 1

- клімат, мікроклімат. Вплив не очікується;
- атмосферне повітря. Джерела впливу: При будівництві: будівельна техніка та обладнання. При експлуатації: автотранспорт, техніка та обладнання полігону-комплексу управління відходами, що не є небезпечними. Можливий вплив: забруднення атмосферного повітря внаслідок викиду забруднюючих речовин при експлуатації техніки та обладнання, при розкладанні побутових відходів, при спалюванні біогазу. Вплив нормативний, викиди на підставі дозволу;

- водне середовище. Джерела впливу відсутні. Фільтрат, побутові та промислові стоки, дощові води збираються в герметичні накопичувачі та підлягають очищенню/видаленню;

- рослинний та тваринний світ. Вплив не очікується. Зелені насадження при реалізації планованої діяльності не видаляються. При реалізації планованої діяльності будуть відсутні чинники що негативно впливають на рослинний світ. Місце реалізації планованої діяльності віддалено від видових різноманітностей та популяцій домінуючих видів фауни, цінних та таких що охороняються видів фауни;

- природно-заповідні об'єкти. Вплив не очікується. В районі реалізації планованої діяльності відсутні об'єкти природно-заповідного фонду;

- ґрунти та земельні ресурси. Джерела впливу. При будівництві: будівельна техніка. Можливий вплив - ущільнення та руйнація верхнього шару ґрунту. Для зниження впливу буде запроваджено зняття родючого шару ґрунту. При експлуатації - використання земельних ресурсів на площі 8,7 га. Для зменшення впливу - рекультивація території після завершення експлуатації полігону ТПВ;

- навколишнє соціальне середовище. Негативний вплив не очікується;

- навколишнє техногенне середовище. Вплив не очікується, порушення експлуатаційної надійності довколишніх техногенних об'єктів не передбачається;

- архітектурна, археологічна та культурна спадщина. Вплив не очікується, діяльність на територіях та об'єктах архітектурної, археологічної та культурної спадщини не передбачається;

- управління відходами. Управління відходами буде здійснюватися у відповідності

з вимогами чинного законодавства. Вплив нормативний.

щодо технічної альтернативи 2.

щодо технічної альтернативи 2 аналогічно технічної альтернативи 1, крім: -збільшення використання земельних ресурсів, через необхідність потреби у великих земельних площах для розміщення очисних споруд; -збільшення кількості відходів.

щодо територіальної альтернативи 1.

щодо територіальної альтернативи 1 Здійснення планованої діяльності в межах відведеного земельного майданчика з виконанням вимог чинного законодавства, санітарно-гігієнічних, протипожежних, містобудівних та територіальних обмежень згідно чинного законодавства України не призведе до недопустимого негативного впливу на населення та довкілля.

щодо територіальної альтернативи 2.

щодо територіальної альтернативи 2 Не розглядається, дивись п.3.

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля

(зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля").

Друга категорія

11 Інші види діяльності Інші види діяльності: постійно діючі траси і треки для перегонів, тестові полігони для моторизованих транспортних засобів; майданчики для тестування (випробування) двигунів, турбін або реакторів площею 0,5 гектара і більше; шламонакопичувачі, хвостосховища; складування осаду, мулові поля площею 0,5 гектара і більше або на відстані не більш як 100 метрів до прибережних захисних смуг; склади і перевалочні бази металобрухту площею 0,5 гектара і більше або на відстані не більш як 100 метрів до прибережних захисних смуг; об'єкти оброблення відходів, що не є небезпечними, потужністю менше 100 тонн на добу; установи для поверхневої обробки речовин, предметів або продуктів з використанням органічних розчинників, зокрема для оздоблення, друку, покриття, знежирювання, гідроізолювання, калібрування, фарбування, очищення або насичування з витратою понад 150 кілограмів на годину або понад 200 тонн на рік; виробництво і переробка виробів на основі еластомерів; споруди для виробництва штучних мінеральних волокон, виробництво екструдованого пінопістиролу, утеплювачів, асфальтобетону; видобування піску і гравію, прокладання кабелів, трубопроводів та інших комунікацій на землях водного фонду; генетично-інженерна діяльність, введення в обіг та будь-яке використання генетично модифікованих організмів та продукції, виробленої з їх використанням (у відкритій системі); інтродукція чужорідних видів фауни та флори у довкілля; виробництво мікробіологічної продукції; виробництво, утилізація і знищення боєприпасів, ракетного палива та інших токсичних хімічних речовин;»

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля

(в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зачеплених держав).

Підстав немає

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Планована діяльність належить до другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля: - ст.3, частина 3, п.11 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» (інші види діяльності:об'єкти оброблення відходів, що не є небезпечними, потужністю менше 100 тонн на добу). Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з оцінки впливу на довкілля проводиться у відповідності з п.2. ст.6 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23 травня 2017 року.

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості.

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля". Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

- підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;

- проведення громадського обговорення планованої діяльності;

- аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;

- надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п'ятим цього пункту;

- врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує

недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 12 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськість має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваження і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля

(зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності.

Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде

висновок з оцінки впливу на довкілля,

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, відповідно до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»;

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається Департаментом екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації, відповідно до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря».

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів,

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами»;

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

дозвіл на виконання будівельних робіт

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається відповідним органом державного архітектурно-будівельного контролю, відповідно до вимог Закону України “Про регулювання містобудівної діяльності”.

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України,
вул. Митрополита Василя Липківського, буд. 35, м. Київ, 03035,
OVD@mer.gov.ua,
тел./факс +38 (044) 206-31-40, +38 (044) 206-31-50,
Грицак Олена Анатоліївна
(найменування уповноваженого органу, поштова адреса, електронна адреса, номер телефону та контактна особа)

Додаток 2

до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, не зазначається суб'єктом господарювання))

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, для паперової версії зазначається суб'єктом господарювання))

ПОВІДОМЛЕННЯ

про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля

Товариство з обмеженою відповідальністю «Кременчуцький завод технічного вуглецю»

код ЄДРПОУ 00152299

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи — підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті))

інформує про намір провадити плановану діяльність та оцінку її впливу на довкілля.

1. Інформація про суб'єкта господарювання
Юридична адреса: 36609, Полтавська область, м.Кременчук, вул.Свіштовська,4
тел: (089) 120-79-00
(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи*.
Планована діяльність, її характеристика.

Планована діяльність: благоустрій рекреаційних зон бази відпочинку «Зорі» за межами населених пунктів Омельницької сільської ради Кременчуцького району Полтавської області.

Технічна альтернатива 1.

* Суб'єкт господарювання має право розглядати більше технічних та територіальних альтернатив.

6

Розчистка берегової лінії річки Псел земснарядом з транспортуючим пульпопроводом та плавучим екскаватором. Насоси земснаряду всмоктують з дна водойми пульпу (вода з мулом та піском), яка подається за допомогою транспортуючого пульпопроводу на берегову лінію для формування відвалу. Прибережна ділянка місця розчистки відпрацьовуються плавучим екскаватором на довжину виносу його стріли.

Технічна альтернатива 2.

Розчистка річки за допомогою гідромонітора, що направленим струменем води під високим тиском подрібнює та скаламучує донні відкладення до стану пульпи, яка за допомогою гідронасоса транспортується на берегову лінію для обезводнення та формування у відвали.

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.

Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 1.

Планована діяльність здійснюється на землях водного фонду за межами населених пунктів Омеляницької сільської ради Кременчуцького району Полтавської області.

Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 2.

Зміна місця планованої діяльності не розглядається у зв'язку з тим, що найбільш оптимальне та доцільне місце проведення робіт визначено відповідно до матеріалів інженерно-геологічних та гідрогеологічних вишукувань та робочого проекту відповідно до стану водного об'єкту.

Територіальні альтернативи не прийняті.

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності

У соціальному плані провадження планованої діяльності має позитивне значення та

сприяє покращенню умов проживання населення, створенню додаткових місць відпочинку.

Експлуатація об'єкта відповідає цільовому призначенню прилеглої території та не пов'язана з генерацією будь-яких специфічних впливів на людину, які можуть спричинити захворювання або погіршення умов проживання населення.

Результатом провадження планованої діяльності буде створення сучасного рекреаційного середовища, яке забезпечує високий рівень якості організації громадського простору, його функціональну різноманітність, комфорт та безпеку.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо)

Планована діяльність включає комплекс наступних заходів:

- Берегоукріплення берегової лінії р Псел протяжністю близько 330 м. з розчисткою вздовж берегової лінії. Тип кріплення – шпунтове;
- Берегоукріплення частини затоки р. Псел протяжністю близько 70 м. з розчисткою вздовж берегової лінії. Тип кріплення – шпунтове;
- Розчистка внутрішнього каналу протяжністю 655 м., з виконанням робіт по укріпленню берегів шпунтом та габіонами.
- Реконструкція трубчастого переїзду на внутрішньому каналі з заміною існуючої залізобетонної труби діаметром 1000 м. на ланки прямокутних труб до відміток які забезпечать проточність води в каналі;
- Влаштування водопропускної споруди з ланок прямокутних труб для забезпечення проточності води в внутрішньому каналі. Водопропускна споруда між річкою Псел та внутрішнім каналом.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами: щодо технічної альтернативи 1

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1

Екологічні та інші обмеження планованої діяльності встановлюються згідно діючого законодавства України.

Санітарно-епідеміологічні обмеження:

По забрудненню атмосферного повітря - значення гранично допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин на межі встановленої СЗЗ та найближчої житлової забудови, рівні граничнодопустимих викидів від будівельної техніки та обладнання, фоновий вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі;

Дотримання обмежень водоохоронної зони та прибережно-захисної смуги акваторій річок.

Режим господарської діяльності в межах прибережної захисної смуги та правовому режимі зони санітарної охорони водних об'єктів.

Забороняється проводити усі види механізованих робіт в період заборони на вилов риби (нерестовий період), строки заборони на вилов риби у період нересту встановлюється щорічно органами держрибоохорони. Не допускається потрапляння паливо - мастильних матеріалів у воду, а також на ґрунти.

Дотримання допустимих рівнів шуму на межі найближчої житлової забудови.

Технологічні обмеження: дотримання правил пожежної безпеки, технологічних регламентів будівництва, дотримання законодавчих вимог поводження з відходами.

щодо технічної альтернативи 2

Аналогічно технічній альтернативі 1.

щодо територіальної альтернативи 1.

Екологічні та інші обмеження планованої діяльності встановлюються природоохоронним законодавством України. Земельна ділянка місця провадження планованої діяльності має обмеження, що діють для земель водного фонду. Містобудівні обмеження не передбачені відповідно до наказу Мінрегіону від 06.11.2017 № 289

щодо територіальної альтернативи 2

Не розглядається.

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:

1. Щодо технічної альтернативи 1

- Топографо-геодезичні, інженерно-геологічні, гідрологічні, та інші вишукування відповідно до чинного законодавства. Облаштування огороження місця провадження діяльності з метою запобігання вільного доступу диких тварин та можливого їх травмування. Всмоктуючі механізми засобів гідромеханізації обладнати рибозахисними пристроями.

-Необхідна кількість тимчасових санітарно-побутових приміщень для персоналу, майданчиків для спецтехніки, організація тимчасових та постійних під'їзних шляхів буде визначено в окремому проекті виконання робіт , розробленого у відповідності до ДБН А.3.1-5:2016 підрядною організацією до початку виконання будівельних робіт.

Захист території передбачає:

- дотримання технології, що передбачена проектними рішеннями та інших запроєктованих заходів;
- виконання робіт проводиться з врахуванням вимог по збереженню навколишнього середовища;
- охорона ґрунтів від забруднення при виконанні робіт;
- охорона вод (в т. ч. ґрунтових і поверхневих).

Щодо технічної альтернативи 2

Для технічної альтернативи 2 еколого-інженерна підготовка і захист території співпадають з технічною альтернативою 1.

Щодо територіальної альтернативи 1:

Заходи по еколого - інженерній підготовці і захисту території будуть виконуватися на ділянці бази відпочинку «Зорі» за межами населених пунктів Омеляницької сільської ради Кременчуцького району Полтавської області.

Щодо територіальної альтернативи 2: не розглядається.

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:

щодо технічної альтернативи 1

Можливі впливи планованої діяльності на довкілля включають:

- на атмосферне повітря - викиди забруднюючих речовин від двигунів будівельних механізмів та транспорту;
- на водне середовище - негативний вплив при проведенні робіт з розчищення акваторій;
- шумовий вплив - при роботі техніки та транспорту в період проведення робіт;
- рослинний та тваринний світ - потенційний вплив планової діяльності передбачає тимчасове погіршення умов існування птахів водно-болотного комплексу на період проведення робіт з розчищення акваторій річок, тимчасова втрата зоопланктону та зообентосу, нанесення збитків рибному господарству, планованою діяльністю передбачені компенсаційні заходи, вплив на об'єкти ПЗФ відсутній.
- на ґрунти - вплив робіт буде обумовлений проведенням земляних робіт, експлуатацією доріг. Запобігання дії на ґрунт забезпечується захисними рішеннями та чітким дотриманням їх виконання в будівельний період;
- клімат і мікроклімат - негативна дія не очікується;
- техногенне середовище - у процесі проведення робіт з розчищення утворюватимуться побутові та технологічні відходи.
- соціальне середовище - позитивний вплив завдяки покращенню санітарного стану та відновленню гідрологічного режиму річки і прилеглих територій;

щодо технічної альтернативи 2

Аналогічно технічній альтернативі 1.

Окрім того при проведенні робіт із днопоглиблення за допомогою гідромонітора значно збільшується скаламучування мулу та його подальше знесення течією, що негативно впливає на живі водні організми в т.ч. зоопланктон та зообентос. Повітряне середовище: використання потужнішої техніки для земляних робіт збільшить викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від пересувних джерел.

Технічна альтернатива 1 є оптимальною з урахуванням технічних, економічних та екологічних критеріїв оцінки даної діяльності.

щодо територіальної альтернативи 1

Соціальне середовище, можливий вплив — перевищення гігієнічних нормативів допустимого вмісту забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених місць, перевищення санітарних норм допустимого звукового тиску на межі житлової забудови, недотримання розміру нормативної водоохоронної зони.

щодо територіальної альтернативи 2

Не розглядається.

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підляга-

ють оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

Планована діяльність належить до другої категорії видів планованої діяльності та об’єктів, що можуть мати вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля:

- п.п. 7, п. 10, ч. 3, ст. 3 (проведення робіт з розчищення і днопоглиблення русла та дна річок, берегоукріплення, зміни і стабілізації стану русел річок;);

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зацеплених держав)

Планована діяльність не спричиняє шкідливого транскордонного впливу та не зачіпає території сусідніх держав.

Підстави для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля відсутні.

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля

Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з ОВД у відповідності із ст.6 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23 травня 2017 року.

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості

Планована суб’єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля, отже підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”. Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

підготовку суб’єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;

проведення громадського обговорення планованої діяльності;

аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб’єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;

надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п’ятим цього пункту;

врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб’єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в

оголошенні про початок громадського обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля

Протягом 20 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськість має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваження і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб’єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб’єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов’язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності

Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде:

1. Висновок з оцінки впливу на довкілля, у якому визначено допустимість провадження планованої діяльності.

2. Інші документи дозвільного характеру, передбачені законодавством, за умови що вони не передбачають встановлення (затвердження) змін у діяльності, затвердженої (схваленої) рішенням про провадження планованої діяльності або продовження строків її провадження

(згідно пункту 9 статті 9 ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля»).

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається

Департаментом екології та природних ресурсів Полтавської обласної державної адміністрації та іншими органами державної влади чи місцевого самоврядування відповідно до вимог чинного законодавства України.

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11, Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”, орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до

Департамент екології та природних ресурсів Полтавської ОДА

поштова адреса: 36000, м. Полтава, вул. Капітана Володимира Кісельова, 1

телефон: (0532) 56-95-08,

e-mail: eko@adm-pl.gov.ua,

контактна особа – директор Олейніков Сергій Олексійович.

(найменування уповноваженого органу, поштова адреса, електронна адреса, номер телефону та контактна особа)

6 простих екологічних звичок на кожен день

Якщо говорити про найпростіші рішення для захисту та покращення екології нашого довкілля, перше, що спадає на думку – зменшення поїздки на автомобілі, збільшення переробки відходів і перепрофілювання речей вжитку, які в іншому випадку опинилися б на сміттєзвалищі. Усі ці рішення є чудовими способами зберегти нашу планету. Крім цього, існує ряд звичок, які можна впроваджувати безпосередньо вдома для захисту довкілля.

Зробити свій будинок більш екологічним досить просто - іноді для цього потрібно всього лише замінити деякі зі звичних домашніх речей на більш екологічно чисті варіанти. Ви та-

кож можете додати у свій щоденний розпорядок нові засоби, які полегшують життя і до того ж не залишають після себе так багато відходів.

Навіть найменша спроба зробити життя більш екологічним допомагає зберегти красу нашої планети для майбутніх поколінь. У цій статті представлені прості, легкі поради щодо впровадження більш екологічно чистих звичок вже сьогодні. Цей список, звісно, не є вичерпним, однак це хороший початок для тих, хто прагне бути більш дбайливими, коли мова йде про збереження довкілля.

1. Не зловживайте папером

Паперові рушники є звичайним предметом

домашнього вжитку для багатьох із нас. Їхня привабливість, в першу чергу, полягає в тому, що вони одноразові. Однак за цією зручністю ховається дещо руйнівне, адже, викидання використаних паперових рушників призводить до збільшення кількості відходів і заодно до вирубки лісів. На щастя, існують альтернативні екологічні засоби для прибирання поверхонь та інших забруднень в будинку чи для упаковки бутербродів.

Багаторазові ганчірки

Багаторазові ганчірки ідеальні для прибирання, зокрема для витирання поверхонь, підлоги або для миття холодильника. Такі

ганчірки міцніші й краще вбирають вологу, ніж звичайний паперовий рушник, тому мають ширший спектр застосування. Їх не потрібно викидати після кожного разу використання, слід просто кинути в пральну машину, і вони будуть готові до наступного прибирання!

Губки

Ще однією альтернативою паперовим рушникам, яка зменшує кількість відходів, є губка. Найбільш екологічними є губки, що біорозкладаються або компостуються. Щоб зменшити кількість відходів, замість того, щоб викидати губку, знайдіть їй інше застосування. Наприклад, коли губка вже непридатна для миття посуду, її можна використовувати для більш брудної роботи, як-от для прибирання ванної кімнати або надворі. Також можна використовувати її для пророщування насіння або підтримки зволоження рослин.

2. Екологічно-чисті контейнери для зберігання їжі

Сьогодні існує безліч різноманітних багаторазових контейнерів для зберігання їжі, що за своєю технологією набагато кращі, ніж ті ж контейнери Tupperware. Для сімей з дітьми в нагоді стануть спеціальні контейнери для зберігання сніків або напоїв, які можна брати з собою в школу чи подорож. Інші засоби можна навіть використовувати для розігріву їжі з морозилки безпосередньо у мікрохвильовій печі, це значно полегшує життя.

Багаторазові пакети для харчових продуктів

Якщо ви користуєтеся паперовими рушниками чи пластиковими пакетиками для короткотривалого зберігання їжі, як-от бутербродів чи жмені винограду у контейнері, розгляньте багаторазові варіанти, наприклад пакети для харчових продуктів багаторазового використання, які можна використовувати й в інших цілях.

Так, початкова вартість багаторазових пакетів для продуктів вища, ніж вартість одноразових пластикових пакетиків, проте з часом ви переконаєтеся самі, що вони варті своїх грошей. Це ідеальне рішення для, наприклад, пакування бутербродів, фруктів чи овочів, або коли вам потрібно замаринувати м'ясо, спакувати протеїновий порошок в дорогу, або покласти речі в сухе й чисте місце на пляжі.

Багаторазові пакети для зберігання їжі стануть зручною і надійною заміною одноразових пластикових пакетиків, які інакше опинилися б на сміттєзвалищі. Завдяки тому, що ці пакети виготовлені з силікону, вони не токсичні, термостійкі та гіпоалергенні, що робить їх зручним, нешкідливим варіантом для вас і вашої родини.

Щоб іще більше зменшити використання пластикових пакетів, ви можете брати з собою бавовняні мішечки для їжі щоразу, як йдете в магазин за продуктами. За допомогою елементарної заміни деяких засобів щоденного вжитку ви можете дотримуватися своїх екологічних цілей, одночасно задовольняючи власні потреби та потреби своєї родини.

3. Пляшки для води багаторазового використання

Використання багаторазових пляшок для води — це не лише корисна звичка для довкілля, а й для вашого організму, адже так ви зможе-

те збільшити споживання води. Я рекомендую обрати термопляшку, яка зберігає воду холодною увесь день, і, на відміну від стандартних пластикових пляшок, має більший об'єм, тож ви питимете більше рідини та залишатиметеся зволженими протягом усього дня. Як бонус — менше одноразових пластикових пляшок вдома, зекономлене місце в холодильнику та менша кількість щотижневих покупок.

4. Екологічні засоби для прибирання

Якщо говорити про засоби для миття посуду або прання, можна легко знайти безліч екологічних варіантів, створених з думкою про вас та планету. Більшість традиційних засобів для очищення містять інгредієнти, які, проходячи через очисні системи в невеликих кількостях, спричиняють розповсюдження та ріст водоростей і завдають шкоди водним організмам. Ось перелік з декількох альтернативних, екологічних варіантів.

Чистіші розчини для очищення

Шукайте екологічно чисті засоби для миття посуду та прання, які містять тільки натуральні та рослинні інгредієнти. Крім того, важливо, щоб інгредієнти обох продуктів були біорозкладними та екологічно-чистими, тобто не шкодили довкіллю. Також звертайте увагу на засоби, схвалені Environmental Working Group (EWG), що є гарантією їхньої безпечності.

Екологічно-чисте прання

Ще один засіб, який засмічує звалища відходів, — серветки для прання з антистатиком. Ці засоби зручні для прання, зменшують статистику тканини та надають одягу свіжості, проте одна така серветка може розкладатися на звалищі роками.

Альтернативні засоби: кульки для прання чи сушіння та серветки, що компостуються. Кульки працюють так само, як і серветки для прання, і можуть знизити витрати на електроенергію в порівнянні зі звичайними серветками і тими, що компостуються. Кульки нерідко виготовляють з вовни, і завдяки цьому зменшується час, необхідний для сушіння та розпльовування білизни.

Крім того, і кульки й серветки для прання/сушіння часто мають приємний запах, як-от лавандовий чи лимонний. Ви навіть можете додати аромат на свій смак, додавши кілька крапель ефірної олії у кульку.

5. Екологічні засоби догляду за собою

Налаштування екологічно-чистого домогосподарства не має зупинитися на кухні та пральні. Існує багато простих способів зробити режим догляду за собою більш екологічним як для себе, так і для довкілля.

Ви можете навіть не усвідомлювати, що звичайні серветки для обличчя, які ви використовуєте для видалення макіяжу або очищення обличчя, часто містять пластик або синтетичні волокна, які не піддаються біологічному розкладанню. Якщо ви користуєтеся такими серветками для догляду за шкірою обличчя вранці та ввечері, перейшовши на біорозкладні серветки можна значно зменшити кількість відходів, що накопичуються за тиждень.

Аналогічно, матеріали, які використовуються для виготовлення традиційних зубних щіток, не піддаються біологічному розкладанню. За деякими оцінками, для розкладання однієї

пластикової зубної щітки може знадобитися до 500 років — погодьтеся, це серйозний відбиток як для кількох місяців чищення зубів. Спробуйте користуватися біорозкладними зубними щітками, що розкладаються протягом кількох місяців.

6. Споживайте екологічно-чисті продукти

Відомо, що зменшення кількості відходів, які ви виробляєте, є фундаментом турботи про довкілля, але й вибір екологічно чистих продуктів харчування та напоїв є ще одним способом підтримки матері-природи.

Екологічно-чисті боби

Кава є одним із найпоширеніших напоїв у світі, однак виробництво та збирання урожаю кави може мати досить негативний вплив на довкілля. Кава, сертифікована Альянсом Rainforest Alliance, виробляється відповідно до особливих стандартів, метою яких є збереження біорізноманіття та дотримання принципів екологічності в сільському господарстві. Щоб ваша філіжанка кави була більш екологічною, обирайте каву, що містить печатку «Схвалено Rainforest Alliance». Те ж саме стосується інших продуктів і напоїв, зокрема шоколаду, чаю та інших предметів побуту, які містять таку печатку.

Екологічні морепродукти

Аби ваша вечеря була більш дружньою до планети, обирайте морепродукти, які виловлюють екологічно. Коли мова йде про риболовлю, маєтсья на увазі, що ця практика має бути вибірковою із застосуванням жердини та волосіні, що зменшує кількість вилову інших морських тварин, наприклад, під час виловлювання тунця. Виловлена та консервована таким чином риба сприяє підтримці майбутнього наших океанів, зберігаючи біорізноманіття.

По можливості обирайте органічні продукти

Для подальшої підтримки здоров'я та різноманіття наших океанів, обирайте органічні морепродукти та рибу. Щоб отримати сертифікацію харчових продуктів як органічних, фермери не повинні використовувати гербіциди, пестициди та хімічні добрива, які можуть потрапляти у водойми та шкодити середовищу океану. Обираючи такі органічні продукти замість м'яса та продукції, що вирощена традиційними методами, можна зменшити кількість забруднювальних речовин, які потрапляють у наші водойми.

Висновки

Існує безліч способів вдосконалити свої звички для збереження довкілля за допомогою побутових предметів, їжі й напоїв, які ви споживаєте. Ви можете легко підсилити свої зусилля, спрямовані на захист матінки-природи, зробивши всього кілька простих замінів та обдуманий вибір предметів побуту й харчових продуктів.

Якщо вам складно впровадити всі зміни одразу, почніть поступово і щотижня включайте нові звички. Навіть найменші зміни з часом можуть стати фундаментальними звичками.

Джерело: ua.iherb.com

Наскрісні теми та пріоритети Екологічного договору щодо зеленого майбутнього України

Без вимірної оцінки впливу на довкілля нам не бачити ані відшкодування збитків довкілля, ані членства в ЄС

У лютому 2024 року Робоча група високого рівня з питань екологічних наслідків війни, що включає українських та європейських посадових осіб, підписала Екологічний договір для України. Договір описує повоєнне відновлення довкілля в Україні (серед іншого розмінування, відновлення природного середовища та побудову «зеленої» економіки). Як розуміти договір та що має змінити Україна, щоб втілити його в життя – «Вокс Україна» пояснює у цій статті.

ЩО ТАКЕ ЕКОЛОГІЧНИЙ ДОГОВІР?

Президент України включив протидію екоциду, екологічну безпеку та захист довкілля у восьмий пункт своєї Формули миру у листопаді 2022 року. Перші безпекові пункти Формули миру – радіаційну, ядерну та продовольчу безпеку, які також мають значний екологічний вимір, обговорили в червні 2024 року на зустрічі в Швейцарії за участі сотні країн, що поділяють підходи української Формули миру.

Відоображаючи екологічні пріоритети Формули миру, у червні 2023 року Офіс Президента України створив Робочу Групу високого рівня (РГВВ) з питань екологічних наслідків війни. РГВВ було доручено ретельно вивчити шкоду, завдану війною довкіллю, оцінити, як можна посилити правосуддя, та рекомендувати кроки до «зеленої» відбудови та відновлення.

РГВВ визнала, що багато українських та міжнародних експертів зробили свій внесок в оцінку шкоди та розробку рекомендацій щодо відновлення, зокрема, були згадані і рекомендації, опубліковані нами у VoxUkraine, – Як правильно рахувати екологічні збитки України від війни?

В лютому 2024 року РГВВ опублікувала Екологічний договір для України: Зелене майбутнє, в якому надала низку рекомендацій із зеленого відновлення та відповідальності за завдану агресією РФ екологічну шкоду. В цьому Екологічному договорі немає усіх деталей зеленого відновлення. Учасники РГВВ лише вказали, де вони бачать потребу в розробці політики або заходів, визнавши, що на етапі реалізації рекомендації РГВВ мають бути пропрацьовані детальніше. Для цього українському Уряду запропоновано визначити ці деталі в рамках активного процесу консультацій.

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України розпочало такі консультації через оприлюднення Плану заходів з реалізації рекомендацій, викладених в Екологічному договорі для України, а також організувало круглий стіл з його обговорення.

План заходів складається з практичних дій для втілення рекомендації Екологічного договору тим чи іншим відомством чи підзаконним актом. Найбільш практично важлива для нас рекомендація Екологічного договору каже:

«Україні слід розробити комплексну стратегію збору та збереження даних на основі найкращих міжнародних практик.

- Ця стратегія повинна, зокрема, визначити дані та інформацію, необхідні для можливого міжнародного компенсаційного механізму в майбутньому, який міг би присуджувати відшкодування за добре задокументовані збитки. Україна має забезпечити інтеграцію цих даних до Реєстру збитків, завданих агресією РФ проти України, створеного в Гаазі Радою Європи».

Проте, як було неодноразово вказано, зокрема в наших публікаціях у VoxUkraine (1, 2, 3, 4,

5), існують глибокі світоглядні розбіжності між «найкращими міжнародними» і українськими методиками оцінки екологічної шкоди, які не можуть бути подолані на відомчому рівні, тобто для подолання цих розбіжностей потрібно змінювати закон(и). Два роки роботи автора в складі Робочої групи з розробки методик і порядку нарахування збитків, заподіяних довкіллю внаслідок агресії РФ, створеної при Оперативному штабі Держекоінспекції України (ДЕІ) показали, що ДЕІ, навіть при палкому бажанні, не може використовувати «найкращі міжнародні» методики оцінки екологічної шкоди, оскільки вони принципово суперечать чинному українському законодавству про охорону навколишнього природного середовища. І самостійно ДЕІ подолати ці суперечності не в змозі.

На наш погляд, головними розбіжностями між міжнародними і українськими методиками оцінки екологічної шкоди від РФ є:

1. використання Україною методик, що замість шкоди довкіллю визначають шкоду державі від порушення екологічного законодавства, ухваленного ще в радянські часи, та
2. застосування Україною радянського так званого «нормативного» підходу, коли вважається, що екологічна шкода виникає внаслідок недотримання встановлених державою нормативів, а не внаслідок перевищення встановлених природо обмежень.

На думку автора, саме ці розбіжності стануть головною проблемою в отриманні Україною компенсації за екологічну шкоду від РФ.

Про світоглядні розбіжності каже і Екологічний договір для України: Зелене майбутнє, вказуючи на такі Наскрісні теми, як Інклюзивне формування політики, Протидія корупції та Концепція «Планетарних меж», які не вдасться врахувати просто шляхом розпоряджень Кабінету Міністрів. Лише при однаковому розумінні в Україні та в ЄС суті цих Наскрісних тем можна подолати згадані базові розбіжності шляхом світоглядних реформ екологічної політики.

При такому переході від радянської до європейської екологічної парадигми дуже важливо уникнути неправильної інтерпретації в українському суспільстві Наскрісних тем рекомендацій РГВВ. Тож далі ми пояснюємо наскрісні теми та пріоритети Екологічного договору, базуючись на досвіді автора, набутому під час роботи в складі Науково-експертної Ради ДЕІ.

Проект Дорожньої карти реформ екологічної політики, що долає розбіжності між міжнародними і українськими методиками оцінки екологічної шкоди, разом зі зразками необхідних законодавчих змін, був нещодавно запропонований автором в рамках проекту UNDP «Mitigating the risks of long-term environmental disasters in Ukraine through the establishment of a Coordination Centre on Environmental Damage Assessment».

НАСКРІЗНА ТЕМА 1: ІНКЛЮЗИВНЕ ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ

Наскрізна тема щодо інклюзивного формування політики нагадує, що довкілля є спільним ресурсом, і тому ним потрібно управляти інклюзивно, а не екстрактивно.

В чому різниця між «інклюзивним» та «екстрактивним» підходами до екологічного управління?

Це питання чудово досліджено в книзі Аджемоглу і Робінсона «Чому нації занепадають? Походження влади, багатства і бідності». Аджемоглу і Робінсон пояснюють занепад чи розквіт націй наявністю чи відсутністю «екстрактивних» чи «інклюзивних» інституцій. Вони так визнача-

ють різницю між ними:

«Інклюзивні інститути – це такі інститути, які інтегрують всіх стейкхолдерів, тобто дозволяють участь якщо не всіх, то значної частки громадян в економічних відносинах з можливістю отримання прибутку (ситуація win-win).

Екстрактивні інститути – це інститути, які мають протилежні властивості, тобто спрямовані на те, щоб відбирати доходи і блага в однієї групи людей на користь іншої (так звана гра з нульовою сумою)».

Що поганого в екстрактивних інституціях у галузі довкілля? Справа в тому, що їхня діяльність зводиться до контролю і нагляду і є класичною «грою з нульовою сумою», яка розділяє суспільство на забруднювачів і контролерів та нічого не дає для довкілля, на відміну від підходу інклюзивних інституцій, який інтегрує всі зацікавлені сторони в досягненні спільних цілей розвитку.

В чому проблема екстрактивної гри з нульовою сумою?

По-перше, при екстрактивному підході вимірюється лише відповідність стандартам. І вона вимірюється дихотомічно, тобто як бінарна змінна (відповідає/ не відповідає), без уточнення, наскільки значною є невідповідність нормативам. Таке спрощене вимірювання не дає уявлення про серйозність проблеми, а отже, ускладнює оцінку ефективності екологічної політики.

По-друге, екстрактивне управління – це дихотомічна «гра з нульовою сумою» (тобто ситуація, в якій обов'язково є той, хто щось виграв, і той, хто стільки ж програв) між порушниками законодавства й інспекторами, які фіксують ці порушення. Управління на основі дотримання нормативів і стандартів дає можливість ловити порушників, але не дозволяє навіть ставити питання, де, як і чому треба поліпшувати стан довкілля. До повномасштабної війни стягнуті Держекоінспекцією кошти за збитки державі за порушення екологічного законодавства становили невеликі суми – близько чверті бюджету ДЕІ, які практично не впливають ані на поведінку забруднювачів, ані на покращення довкілля.

По-третє, дихотомія шкідливо-нешкідливо або «безпека-небезпека» веде до концепції «нульового ризику», коли екологічні стандарти і нормативи встановлюються на рівні, який, принаймні в теорії, становить «нульовий ризик» для здоров'я людини. Адже вважається, що концентрації навіть трохи вище гранично допустимих становлять потенційний ризик для здоров'я. В результаті виникає ситуація, коли жоден ризик чи вплив на довкілля не є прийнятним. Проте якщо жоден рівень ризику не вважається прийнятним, то й жодні технічні чи економічні пріоритети не можуть бути встановлені. Без аналізу і оцінки ризиків неможливо здійснити вимірну кількісну оцінку шкоди для довкілля та відповідальності за цю шкоду. Відповідно, неможливо застосувати аналіз вигод та витрат та розробити ефективні програми відновлення довкілля.

З наукової точки зору дворівневий нормативний підхід має також суттєві управлінські обмеження, бо ви не можете управляти тим, що не можете виміряти й коли у вас є тільки дві відповіді: нормативи перевищені чи ні. Звідси випливає дихотомічна система визначення впливу на довкілля та дворівнева суто адміністративна відповідальність за порушення нормативів/стандартів впливу/забруднення довкілля, оскільки держава не перебирає на себе всю відповідальність за забруднення в межах встановлених нормативів. Екологічної відповідальності за відновлення до-

вкліля до природного чи хоча б “доброго” стану (аналогічно до шкоди для інфраструктури від природних чи антропогенних катастроф) не бере на себе жодна інституція.

Таким чином, інклюзивне формування політики означає, що для підвищення ефективності системи державного екологічного контролю Уряд має перейти від контролю інспекторів за забруднювачами та іншими порушниками екологічного законодавства до управління спільними природними ресурсами на благо всього суспільства. При цьому Міндовкілля та ДЕІ потрібно перетворити з “екстрактивних командо-контрольних” на “інклюзивні” інститути, які інтегрують всі зацікавлені сторони в досягнення спільних цілей управління природними ресурсами.

НАСКРІЗНА ТЕМА 2: ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ

«Повна довіра Українського народу, донорів, та інвесторів вимагатиме твердої прихильності до прозорості та протидії корупції. Це матиме вирішальне значення для втілення наведених тут пропозицій». (Екологічний договір, с. 7)

Використаний Україною «нормативний» підхід до оцінки екологічної шкоди зберігає ознаки подвійних стандартів, тобто одного з різновидів «радянської» корупції, про небажаність повернення до якої говорив Держсекретар США на зустрічі зі студентам КПІ. Наприклад:

- При «нормативному» підході величина екологічної шкоди залежить від того, хто шкодить. В «довоєнному» 2021 році ДЕІ нарахувала мільярди, а в 2022 році – в тисячу разів більше гривень збитків від викидів та скидів, оскільки до методики оцінки екологічних збитків 2022 року Міндовкілля включило довільні воєнні коефіцієнти.

- При «нормативному» підході вважається, що шкода виникає лише в разі понаднормативного впливу на довкілля, а нормативний вплив шкоди не завдає. Так, наприклад, викиди від вибухів чи згорілих нафтопродуктів на розбомблених нафтобазах розглядаються як шкода довкіллю. А викиди від згорання того самого палива на ТЕЦ та в українських автомобілях шкодою не вважаються, оскільки ці викиди були дозволені. Міжнародний суд не прийме такий різний підхід до російських та українських забруднювачів.

- Скидання 18 км³ води з підірваного Каховського водосховища вважається шкодою як не-санкціонований забір води. А санкціоноване постачання з того самого водосховища до Криму шкодою не вважається. Проте оскільки вода повертається до річки, скид води не може вважатися шкодою для природи (тут ми не говоримо про шкоду для людей та інфраструктури від повені).

- Європейська Комісія так описує корупційність радянського “нормативного” підходу: «На-явна разюча відсутність зв'язку між цілями цієї системи контролю забруднення навколишнього середовища і її реальними результатами на практиці. Дійсно, нездатність промисловості, зокрема, задовольнити вимоги гранично допустимих (ГД) скидів, необхідних для дотримання ГД концентрацій, призвела до системи «тимчасових дозволів», які встановлюють більш високі ліміти скидання, часто відповідно до фактичних скидів. Ці тимчасові дозволи, отже, не надають жодних стимулів для зменшення забруднення промисловістю, і замість тимчасових — стають нормою».

НАСКРІЗНА ТЕМА 3: КОНЦЕПЦІЯ «ПЛАНЕТАРНИХ МЕЖ» (PLANETARY BOUNDARIES)

Концепція «Планетарних меж» (Planetary Boundaries – див. Врізку 1) має допомогти Україні у відновленні та відбудові. Ця наукова концепція показує, що глобальні ресурси обмежені, і що всі країни повинні докладати багато зусиль для зменшення забруднення, захисту природних територій та зниження навантаження на довкілля і клімат. Така орієнтація допоможе українцям побачити всі взаємопов'язані фактори, які сто-

суються відновлення довкілля, а також забезпечить позитивний внесок України у глобальні зусилля, спрямовані на розв'язання проблем клімату та здоров'я екосистем. Екологічний договір визначає, що Україна має враховувати концепцію Планетарних меж під час відбудови.

«РЕКОМЕНДАЦІЯ 35. Працюючи з міжнародними партнерами, Україна повинна провести детальну оцінку своєї позиції щодо планетарних кордонів.

Це має включати встановлення національних кордонів відповідно до дев'яти критеріїв цієї системи; оцінку поточного національного статусу або ефективності щодо кожного з них; та визначення конкретних політичних шляхів для забезпечення того, щоб Україна залишалася в межах безпечного операційного простору національних кордонів.

Тим часом поки триває цей огляд, Україна повинна активно враховувати уроки та загальні рекомендації дев'яти планетарних кордонів у всіх своїх політичних рішеннях, пов'язаних із відновленням і реконструкцією.

Міжнародна спільнота має надати підтримку цьому огляду та аналізу. ЄС уже здійснив оцінку планетарних кордонів для Союзу в цілому, а також для кількох окремих країн-членів, і, таким чином, аналіз для України повинен добре збігатися з процесом вступу України до ЄС та Європейським зеленим курсом». (Екологічний договір, с. 19)

РЕЗЮМЕ

Це оновлення концепції планетарних кордонів, що оцінює стан системи Землі, вперше опублікованої 2009 року, показує, що шість із дев'яти кордонів порушено, параметри біосфери планети нині перебувають далеко за межами, що визначають простір безпечного існування людства.... Закислення океану близьке до гранично допустимих значень, а аерозольне навантаження в окремих регіонах уже їх перевищує. Концентрація стратосферного озону з 2009 року дещо відновилося. Ступінь порушеності виріс для всіх процесів, гранично допустимі значення параметрів (межі стійкості) яких раніше вже були визначені як перевершені. Оскільки первинна продукція визначає функціонування біосфери в Земній системі, привласнення людиною чистої первинної продукції пропонується як контрольна змінна для визначення функціональної цілісності біосфери. Межі допустимого вилучення первинної продукції також перевищено. Моделювання земної системи за різних ступенів порушеності меж зміни клімату та екосистем суші показує, що ці антропогенні впливи на земну систему необхідно розглядати в системному контексті.

Шість із дев'яти меж порушено. Крім того, закислення океану наближається до своєї планетарної межі. Зелена зона – це безпечний робочий простір (нижче межі). Перехід від жовтого до червоного позначає зону підвищеного ризику. Фіолетовим кольором позначено зону високого ризику, де з високим ступенем імовірності порушуються умови міжльодовикової системи Землі. Значення контрольних змінних нормалізовано таким чином, щоб початок координат відповідав середнім умовам голоцену, а межа зони стійкості системи планети (нижня межа зони підвищеного ризику, пунктирне коло) перебувала на одній і тій самій відстані від центру для всіх меж (за винятком клінів, які представляють зелену і блакитну воду, див. основний текст). Довжини клінів масштабуються логарифмічно. Верхні межі клінів для нових елементів і компонента генетичного розмаїття меж цілісності біосфери розмиті або тому, що верхня межа зони підвищеного ризику ще не визначена кількісно (нові елементи), або тому, що поточне значення відоме тільки з великою невизначеністю (втрата генетичного

розмаїття)... Проте і ті, й інші перебувають далеко за межами простору безпечного існування. Порушення цих меж відображає безпрецедентне збурення людиною земної системи, але оцінка їхніх значень стикається з великими науковими невизначеностями. (переклад автора)

Можна передбачити, що Концепція “Планетарних Меж” буде складно сприйматися в Україні, оскільки наявність якихось встановлених природою, а не державою, вимірних меж (наприклад, Planetary Boundaries) розвитку і споживання ресурсів (наприклад, Limits to Growth) багато українських юристів не визнають навіть теоретично.

Чудовий приклад невизнання існування меж споживання ресурсів дає сучасна дискусія щодо відновлення Каховського водосховища. Всі визнають, що підлив Каховської дамби є класичним прикладом “екоциду” як масового знищення рослинного або тваринного світу. Проте майже ніхто не готовий визнати екоцидом і створення Каховського водосховища, хоча загальний об'єм Дніпровських водосховищ на третину перевищує стік Дніпра в маловодний рік і відповідно перевищує не тільки межі водозабору згідно з Ціллю Сталого Розвитку ООН 6.4.2, але навіть радянськi басейнові межі водозабору.

Таке ставлення до меж розвитку і споживання ресурсів існує в Україні з часів обговорення Концепції сталого розвитку (СР) після саміту Ріо-92. Практично всі гуманітарні науковці, особливо юристи, сприйняли концепцію СР як «право майбутніх поколінь задовольняти їхні потреби». Хоча насправді в доповіді Брунтланд «Наше спільне майбутнє» йдеться не про «права», а про «можливості майбутніх поколінь задовольняти їхні потреби в ресурсах».

Тим самим українські особи, що приймають рішення, звузили концепцію СР до суто проблеми захисту прав людини на соціальний мінімум природних ресурсів, відкидаючи проблему встановлення екологічного максимуму використання ресурсів у зв'язку з їхньою фізичною обмеженістю.

А оскільки, на відміну від можливостей, у права меж не існує, це відразу відкинуло всі аргументи на користь встановлення меж споживання. В результаті:

- в Конституції України згадується лише право на чисте довкілля, але не саме чисте довкілля,

- оцінка впливу на довкілля в Україні є лише юридичною процедурою, в якій відсутня вимірна кількісна оцінка величини впливу,

- в законі про екологічний контроль йдеться про контроль «збитків і втрат, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища», а не про контроль вимірної шкоди довкіллю.

Таким чином, визнання Україною Концепції «Планетарних Меж» (Planetary Boundaries) вимагатиме переосмислення Концепції сталого розвитку, що виглядає непростим завданням. Численні саміти ООН, починаючи з самітів у Ріо-де-Жанейро (1992) та Йоханнесбурзі (2002), намагалися повернути Україну до загальнови-знаної Концепції Брунтланд, але поки що без жодного успіху.

Окрім наскрізних тем, Екологічний договір включає три пріоритети, які сприятимуть переосмисленню українським урядом та суспільством концепції екологічної шкоди та її вимірювання.

ПРІОРИТЕТ 1. ЗМЕНШЕННЯ РИЗИКІВ

Слова “зменшення ризиків” уперше з'явилися в українському законодавстві при оновленні Екологічної Стратегії в 2019 році, в якій Уряд запропонував досить чітко прописані вимірювані екологічні цілі – Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України та Зниження екологічних ризиків. Проте з розумінням цієї зміни парадигми екологічного врядування постійно виникає проблема. Більшість експертів і

урядовців навіть після оновлення Стратегії залишилися прихильниками “нормативного” підходу. Вони досі вважають національними екологічними цілями Забезпечення екобезпеки та Дотримання екологічних нормативів/законодавства, досягнення яких (та ефективність досягнення) неможливо виміряти.

Перехід від дотримання нормативів до зменшення ризиків не був усвідомлений і в суспільстві і не знайшов відображення в інших законах та підзаконних актах. Так Закон “Про охорону навколишнього природного середовища” досі містить “радянські” дихотомічні визначення екологічної безпеки та процедури оцінки впливу на довкілля (ОВД). За відповідним законом, ОВД — це лише процедура, яка не передбачає вимірювання величини впливу. Державні будівельні норми щодо ОВД досі визначають, що ризик – це імовірність негативного впливу, хоча ISO визначає, що ризик – це ефект невизначеності. А Кодекс цивільного захисту визначає, що безпека – це відсутність ризиків.

На жаль, під час другого читання народні депутати змінили формулювання Цілі 4 Екологічної стратегії, замість «Зниження екологічних ризиків до соціально прийнятного рівня» сформулювавши її як «Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров’я населення». Така заміна формулювання свідчить про нерозуміння депутатами природи екологічних ризиків, причин природних загроз з боку довкілля та способів зменшення шкоди від природних небезпек.

Сучасне розуміння природи екологічного ризику полягає в тому, що:

Не ризик сам по собі впливає на екосистеми чи населення, на них впливає негативна подія;

Ризик є добутком імовірності загрози на її вплив, а не просто імовірністю негативного впливу;

Екологічний ризик – це можливість (імовірність) несприятливих наслідків для екосистем в результаті динамічної взаємодії між екозагрозами та вразливістю до них екосистем, що зазнають впливу цих загроз;

Величину або ймовірність загрози можна зменшити, скоротивши, наприклад, викиди забруднюючих речовин або парникових газів;

Вплив негативної події можна знизити за рахунок зниження вразливості та експозиції населення та екосистем до дії загрози: наприклад, можна заборонити будівництво в зоні можливого затоплення, запровадити системи раннього попередження, жорсткі будівельні норми в сейсмонезбезпечних зонах тощо;

Прийнятні ризики – ті, у яких добуток імовірності негативної події на її вплив нижчий від визначеної межі.

За формулюванням ОЕСР, ризик-орієнтований підхід визначає безпеку шляхом визначення прийнятних рівнів ризиків з точки зору ймовірності їх настання та потенційних наслідків (економічних, екологічних, соціальних) і збалансування можливих втрат із очікуваними вигодами від покращення безпеки. Це і є аналіз «витрати-вигоди», який має допомогти забезпечити відповідність рівня ризику суспільним цінностям та пропорційність реакції суспільства величині ризику. Підхід, заснований на оцінці ризику, також дозволяє ідентифікувати ділянки високих ризи-

ків, де управлінські заходи слід вживати перш за все. Ризик-орієнтований підхід створює додаткові можливості екологічного управління, адже зменшення кожного з множників ризику – як імовірності загрози, так і її впливу – зменшує ризик.

ПРІОРИТЕТ 2. МОНІТОРИНГ ЗБИТКІВ
«РЕКОМЕНДАЦІЯ 2: Україні слід розробити комплексну стратегію збору та збереження даних на основі кращих міжнародних практик.

Ця стратегія повинна, зокрема, визначити дані та інформацію, необхідні для можливого міжнародного компенсаційного механізму в майбутньому, який міг би присуджувати відшкодування за добре задокументовані збитки. Україна має забезпечити інтеграцію цих даних до Реєстру збитків, завданих агресією РФ проти України, створеного в Гаазі Радою Європи.

Стратегія повинна передбачати низку інших потреб у даних про шкоду, завдану довкіллю. Окрім (i) доказів для відшкодування збитків, ці потреби включають (ii) розуміння ризиків для здоров’я в конкретних місцях на якомога більш ранній стадії з метою мінімізації безпосередніх небезпек, (iii) отримання загального уявлення про збитки, що допоможе визначити пріоритети відновлення та реконструкції, (iv) ретельне збереження будь-яких Доказів щодо конкретних злочинів.» (Екологічний договір, стор. 10)

Головна різниця між українським і західним підходами до оцінки екологічної шкоди полягає в тому, що в Україні «екологічна шкода» – це «збитки і втрати, заподіяні державі внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища», а в ЄС та США «екологічна шкода»- це вимірювана шкода довкіллю та вимірювані втрати екосистемних послуг.

Створення Реєстру збитків для можливого міжнародного компенсаційного механізму на основі найкращих міжнародних практик означає, на наш погляд, обов’язкове визначення збитків відповідно до визначень:

- створеної після війни в Затоці Компенсаційної Комісії ООН та
- європейської Директиви 2004/35/ЄС «Про екологічну відповідальність за запобігання та ліквідацію наслідків екологічної шкоди».

Компенсаційна Комісія ООН при розгляді позовів про відшкодування завданої довкіллю шкоди спиралася на визначення американського Закону про комплексне екологічне реагування, компенсацію та відповідальність [Comprehensive Environmental Response, Compensation, and Liability Act – CERCLA]. Визначення, що використовуються CERCLA, фокусуються на природних ресурсах та екосистемних послугах. Таким чином, Компенсаційна Комісія ООН розуміла.

під ушкодженням (damage) – спостережувану або вимірювану негативну зміну в природному ресурсі або погіршення якості послуг, пов’язаних із природними ресурсами,

під відшкодуванням збитків – відшкодування за пошкодження, знищення, втрату або неможливість використання природних ресурсів, включаючи обґрунтовані витрати на оцінку збитків,

під відновленням – дії, спрямовані на повернення пошкоджених природних ресурсів або послуг до їхнього базового стану – стану природних ресурсів та екосистемних послуг, який існував би, якби інцидент не стався,

під первинним відновленням – будь-яку дію, зокрема природне відновлення, яка повертає порушені природні ресурси та екосистемні послуги до їхнього початкового стану,

під компенсаційним відновленням – будь-яку дію, спрямовану на компенсацію тимчасових втрат природних ресурсів та екосистемних послуг, що відбуваються з моменту інциденту до моменту відновлення,

що заходи з відновлення пошкоджених ресурсів мають бути спрямовані на первинне відновлення, тобто відновлення екологічного функціонування,

що компенсаційне відновлення слід розглядати лише тоді, коли є достатні докази того, що первинне відновлення не зможе повністю компенсувати виявлені втрати, тобто відновити екологічне функціонування.

ПРІОРИТЕТ 3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

«Окрім притягнення до відповідальності за завдання шкоди довкіллю як за воєнний злочин чи екоцид, відповідальність також має включати отримання репарацій, зокрема від держави, відповідальної за завдану шкоду.» (Екологічний договір, стор. 11)

В чинному українському законодавстві поняття “екологічна відповідальність” і “екологічна відповідальність за відновлення” відсутні, існує лише відповідальність (accountability) за порушення екологічного законодавства та за “екоцид – масове знищення рослинного або тваринного світу, отруєння атмосфери або водних ресурсів, а також вчинення інших дій, що можуть спричинити екологічну катастрофу.”

Індивідуальна кримінальна відповідальність за “екоцид” не передбачає жодної кількісно вираженої матеріальної компенсації за таку шкоду довкіллю ані в Україні, ані деінде у світі.

Матеріальна відповідальність (liability) “забруднювача” визначається в Україні через штраф за порушення екологічного законодавства, який іде до бюджету. Сплачені штрафи позбавляють забруднювача відповідальності за забруднення, але не переносять екологічної відповідальності з забруднювача на державу і не встановлюють матеріальну відповідальність держави за відновлення (remediation liability).

Дискусії з європейцями на тему екологічної відповідальності (liability) держави відбувалися ще на Київській Конференції міністрів довкілля в 2003 році, де наголошувалося, що без визнання відповідальності (liability) держави за минуле забруднення годі очікувати інвестицій. Пізніше дискусія щодо відповідальності загострилася при переході України від радянської системи державної екологічної експертизи, яка давала дозвіл на забруднення, забираючи таким чином відповідальність за забруднення до держави, до європейської системи оцінки впливу на довкілля (ОВД), яка давала лише рекомендації, залишаючи відповідальність забруднювачу. І знову розуміння не було досягнуто, про що свідчить аналітичний звіт Європейської Комісії щодо вступу України до ЄС.

Джерело: «Вокс Україна»

Засновник та Видавець
Товариство з обмеженою
відповідальністю «ГЕОАКЦЕНТ»
Гол. редактор Глушаниця Максим Володимирович
Відповідальний за випуск:
Глушаниця Максим Володимирович
Видання виходить кожен місяць
за наявності матеріалів.

Адреса редакції:
Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилиняська, буд. 59,
оф. 159 ;
тел.:+380739753774; geo.accent.tov@gmail.com
Свідоцтво про реєстрацію засобу масової
інформації КВ 25246-15186Р від 7.09.2022 р.
Газета не завжди поділяє позицію
авторів публікації.
Видання розповсюджуються безкоштовно

За достовірність інформації несуть
відповідальність автори публікації та рекламодавці.
Віддруковано ФОП Щуренко Валерія Миколаївна

Наклад 3000 прим.
Замовлення №31/2
Дата виходу в світ
31 Липня 2024 року